DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 22 januari 2004 *

I de förenade målen C-133/02 och C-134/02,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Gerechtshof te Amsterdam (Nederländerna), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i de vid den nationella domstolen anhängiga målen mellan

Timmermans Transport & Logistics BV, tidigare Timmermans Diessen BV,

och

Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Roosendaal,

och

Hoogenboom Production Ltd

mot

Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Roosendaal,

* Rättegångsspråk: nederländska.

angående tolkningen av artiklarna 9.1 och 12.5 a iii i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 82/97 av den 19 december 1996 (EGT L 17, 1997, s. 1) (rättelse publicerad i EGT L 179, 1997, s. 11),

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av domarna C. Gulmann (referent), tillförordnad ordförande på sjätte avdelningen, domarna J.N. Cunha Rodrigues, J.-P. Puissochet, R. Schintgen och F. Macken,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: H. von Holstein,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Nederländernas regering, genom H.G. Sevenster, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom H.M.H. Speyart, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 6 februari 2003 av: Timmermans Transport & Logistics BV och Hoogenboom Production Ltd, företrädda av R.G.A. Tusveld och D.L.L. van den Berg, belastingadviseurs, Nederländernas regering, företrädd av S. Terstal, i egenskap av ombud, och kommissionen, företrädd av H.M.H. Speyart,

och efter att den 11 september 2003 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Gerechtshof te Amsterdam har, genom beslut av den 2 april 2002 som inkom till domstolens kansli den 10 april samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt en fråga, som är identisk för de båda målen, om tolkningen av artiklarna 9.1 och 12.5 a iii i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 82/97 av den 19 december 1996 (EGT L 17, 1997, s. 1) (rättelse publicerad i EGT L 179, 1997, s. 11) (nedan kallad tullkodexen).

2 Frågan har uppkommit i två tvister, dels mellan Timmermans Transport & Logistics BV, tidigare Timmermans Diessen BV (nedan kallat Timmermans) och Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Roosendaal (tullmyndigheten, Roosendaals distrikt, nedan kallad tullinspektören i Roosendaal), dels mellan Hoogenboom Production Ltd (nedan kallat Hoogenboom) och Inspecteur der

Belastingdienst — Douanedistrict Rotterdam (tullmyndigheten, Rotterdams distrikt, nedan kallad tullinspektören i Rotterdam), angående bindande klassificeringsbesked (nedan kallade BKB) som utfärdades av de senare till Timmermans och Hoogenboom och som sedan återkallades.

Tillämpliga bestämmelser

3 I artikel 4 i tullkodexen föreskrivs följande:

"I denna kodex används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

5) beslut: varje förvaltningsåtgärd av tullmyndigheterna i fråga om tullagstiftningen för att ta ställning i ett visst fall, då denna åtgärd får rättslig verkan för en eller flera särskilda eller identifierbara personer. Denna term täcker bl.a. bindande [klassificeringsbesked] enligt artikel 12.

..."

4 I artikel 9 i tullkodexen föreskrivs följande:

"1. Ett beslut som är till förmån för den berörda personen skall återkallas eller ändras i andra fall än de som anges i artikel 8, om ett eller flera av de villkor som fastställts för dess utfärdande inte uppfylldes eller inte längre uppfylls.

...

3. Den person som beslutet riktar sig till skall underrättas om att det återkallats eller ändrats.

4. Återkallelsen eller ändringen av beslutet skall gälla från och med den dag då underrättelse skedde. Emellertid får tullmyndigheterna i undantagsfall och om berättigade intressen för den person som beslutet var riktat till så kräver, uppskjuta den dag då återkallelsen eller ändringen träder i kraft."

5 I artikel 12.1–12.6 i tullkodexen föreskrivs följande:

"1. Tullmyndigheterna skall på skriftlig begäran utfärda bindande klassificeringsbesked eller bindande ursprungsbesked och därvid handla i överensstämmelse med kommittéförfarandet.

2. Bindande klassificeringsbesked eller bindande ursprungsbesked skall endast vara bindande för tullmyndigheterna gentemot mottagaren beträffande en varas klassificering enligt tulltaxan eller bestämningen av en varas ursprung.

...

3. Den som erhållit dessa besked skall kunna styrka att det på alla punkter föreligger överensstämmelse

— i klassificeringshänseende: mellan de deklarerade varorna och de som beskrivs i beskeden,

— ...

4. Bindande besked skall, från och med den dag då de utfärdades, gälla i sex år när det gäller klassificeringsbesked respektive i tre år när det gäller ursprungsbesked. Utan hinder av artikel 8 skall de upphävas, om de grundas på oriktiga eller ofullständiga uppgifter från sökanden.

5. Bindande besked skall upphöra att gälla i följande fall:

a) Klassificeringsbesked skall upphöra att gälla

i) när en förordning har antagits och beskeden inte längre överensstämmer med den rätt som därmed fastställs,

ii) när de inte längre är förenliga med tolkningen av en av de nomenklaturer som avses i artikel 20.6

— antingen på gemenskapsnivå, på grund av ändringar i de förklarande anmärkningarna till Kombinerade nomenklaturen eller på grund av en dom från Europeiska gemenskapernas domstol,

— eller på internationell nivå, på grund av ett klassificeringsuttalande eller en ändring i de förklarande anmärkningarna till nomenklaturen till systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering, vilken antagits av Världstullorganisationen, vilken upprättades år 1952 under beteckningen 'Tullsamarbetsrådet',

iii) eller när de återkallas eller ändras enligt artikel 9, under förutsättning att denna återkallelse eller ändring delges innehavaren.

I de fall som avses i enlighet med i och ii skall den dag då de bindande beskeden upphör att gälla vara den dag när ovannämnda åtgärder offentliggörs eller, i fråga om internationella åtgärder, den dag då kommissionen offentliggör ett meddelande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, serie C.

b) ...

6. Innehavaren av bindande besked som upphör att gälla i enlighet med punkt 5 a ii, 5 a iii, 5 b ii eller 5 b iii får fortfarande använda dessa under sex månader från dagen för offentliggörandet eller delgivningen, om han har slutit bindande avtal om köp eller försäljning av varorna i fråga på grundval av de bindande beskeden innan åtgärden antogs. Om det gäller produkter för vilka en import-, export- eller förutfastställelselicens inlämnas när tullformaliteterna genomförs, ersätts emellertid tiden på sex månader med licensens giltighetstid.

I de fall som avses i punkt 5 a i och 5 b i får i förordningen eller avtalet fastställas en frist, som skall gälla för första stycket.

..."

Målen vid den nationella domstolen

Mål C-133/02

6 Den 12 januari 1999 ingav Timmermans en ansökan om BKB till tullinspektören i Roosendaal. Timmermans angav att det rörde sig om glasljusstakar och ansåg att undernummer 9405 50 00 90 i Gemensamma tulltaxan var tillämplig. Som stöd för sin ansökan gjorde Timmermans gällande att detta undernummer redan hade använts för samma typ av varor enligt ett BKB som utfärdats tidigare, och överlämnade en katalog med alla de produkter som det utbjöd till försäljning. Katalogen innehöll bland annat fotografier av varorna i fråga.

7 Den 15 januari 1999 utfärdade tullinspektören i Roosendaal det BKB som hade begärts. I detta BKB beskrevs och klassificerades varan på samma sätt och enligt samma nummer som i ansökan.

8 Emellertid återkallade tullinspektören i Roosendaal BKB:et den 19 mars 1999 på den grunden att det, efter en djupare undersökning och efter samråd med tullmyndigheterna i ett granndistrikt rörande tolkningen av den tillämpliga nomenklaturen, hade visat sig att varorna i fråga skulle klassificeras enligt nummer 7013 29 91 00 i Gemensamma tulltaxan såsom glasvaror av sådana slag som används som bords-, köks-, toalett- eller kontorsartiklar, etcetera. Beslutet om återkallelse trädde i kraft den dag då det antogs.

9 Den 29 mars 1999 begärde Timmermans omprövning av detta beslut. Tullinspektören i Roosendaal avslog denna begäran den 20 maj 1999.

10 Den 12 juni 1999 väckte Timmermans talan vid Gerechtshof te Amsterdam.

Mål C-134/02

11 Den 9 oktober 1997 ingav Hoogenboom en ansökan om BKB till tullinspektören i Rotterdam. Hoogenboom angav att det rörde sig om konserverade aprikoser med tillsats av socker och ansåg att undernummer 2008 50 61 00 00 i Gemensamma tulltaxan var tillämpligt.

12 Den 5 december 1997 utfärdade tullinspektören i Rotterdam det BKB som hade begärts. I detta BKB beskrevs och klassificerades varan på samma sätt och enligt samma nummer som i ansökan.

13 Den 6 februari 1998 ingav Hoogenboom fyra andra ansökningar om BKB till tullinspektören i Rotterdam. Hoogenboom angav att det rörde sig om solrosfrön, hasselnötter och äpplen, samtliga konserverade, med tillsats av socker, samt orostade jordnötter. Hoogenboom tillade att följande undernummer i Gemensamma tulltaxan var tillämpliga på samtliga dessa varor: 2008 19 19 90 00, 2008 19 19 10 00, 2008 99 49 30 00 respektive 2008 11 94 00 00.

14 Den 26 februari 1998 utfärdade tullinspektören i Rotterdam de BKB som hade begärts. I dessa BKB beskrevs och klassificerades varorna på samma sätt som i ansökningarna.

15 Den 6 oktober 1998 återkallade emellertid tullinspektören i Rotterdam de fem BKB som hade utfärdats till Hoogenboom, på den grunden att det inte vore förenligt med ordalydelsen i nummer 2008 i Gemensamma tulltaxan (frukt, bär, nötter och andra växtdelar, på annat sätt beredda eller konserverade, med eller utan tillsats av socker, annat sötningsmedel eller alkohol, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans) att klassificera varorna i fråga enligt det numret. Tullinspektören i Rotterdam angav att varorna skulle klassificeras enligt nummer 1701 i Gemensamma tulltaxan (socker från sockerrör eller sockerbetor samt kemiskt ren sackaros, i fast form). Eftersom BKB:erna hade återkallats på grund av en administrativ försumlighet, tillät tullinspektören i Rotterdam att Hoogenboom använde BKB:erna fram till den 31 december 1998.

16 Den 9 november 1998 begärde Hoogenboom omprövning av beslutet. Tullinspektören i Rotterdam avslog denna begäran den 25 mars 1999.

17 Den 23 april 1999 väckte Hoogenboom talan mot detta beslut vid Gerechtshof te Amsterdam.

Tolkningsfrågan

18 Under dessa omständigheter beslutade Gerechtshof te Amsterdam att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfråga, identisk för de båda målen, till domstolen:

"Utgör artiklarna 9.1 och 12.5 a iii i gemenskapens tullkodex en rättslig grund för tullmyndigheterna att återkalla ett [BKB], när dessa myndigheter ändrar tolkningen i detta av de rättsliga bestämmelser som är tillämpliga på tullklassificeringen av varan i fråga, även då detta sker inom sexårsfristen?"

Bedömning av tolkningsfrågan

Yttranden som har inkommit till domstolen

19 Enligt Timmermans och Hoogenboom kan ett BKB inte ensidigt ändras av de nationella tullmyndigheterna. En sådan ändring skall ske på kommissionens initiativ. Att medge motsatsen skulle äventyra rättssäkerhetskraven, vilket skulle strida mot ändamålet med inrättandet av BKB och gemenskapsrättens enhetliga tillämpning.

20 Den nederländska regeringen och kommissionen har gjort gällande att det följer av texten i artikel 12.5 a iii och artikel 9.1 i tullkodexen att tullmyndigheterna kan återkalla ett BKB före utgången av den sexåriga giltighetstiden när "ett eller flera av de villkor som fastställts för dess utfärdande inte uppfylldes eller inte längre uppfylls". Detta är fallet när begreppen rörande synsättet har ändrats i fråga om klassificeringen av vissa produkter. Den nederländska regeringen har hävdat att innehavaren av ett BKB skyddas mot oväntade ändringar av nummer från tullmyndigheternas sida genom artikel 12.6 i tullkodexen, enligt vilken innehavaren av ett BKB som upphör att gälla fortfarande får använda det under sex månader från dagen för delgivningen. Kommissionen har gjort gällande att systematiken i artiklarna 9 och 12 i tullkodexen är sådan att de allmänna gemenskapsrättsliga principerna automatiskt är garanterade om de berörda myndigheterna respekterar det förfarande som föreskrivs i de artiklarna.

Domstolens svar

21 I artikel 12.5 a i tullkodexen beskrivs tre situationer då ett BKB upphör att gälla. Enligt artikel 12.5 a iii är så fallet när ett BKB "återkallas eller ändras enligt artikel 9" i tullkodexen, under förutsättning att detta beslut om återkallelse eller ändring delges innehavaren.

22 Enligt artikel 9.1 i tullkodexen kan ett beslut som är till förmån för den berörda personen återkallas, om ett eller flera av de villkor som fastställts för dess utfärdande inte uppfylldes eller inte längre uppfylls.

23 Sålunda har gemenskapslagstiftaren otvetydigt föreskrivit att ett BKB upphör att gälla när ett av de villkor som fastställts för dess utfärdande inte uppfylldes eller inte längre uppfylls.

24 Ett BKB utfärdas emellertid på grundval av tullmyndigheternas tolkning av de rättsliga bestämmelser som är tillämpliga på tullklassificeringen av varorna i fråga, och utfärdandet är betingat av att denna tolkning är välgrundad.

25 När tullmyndigheterna, efter en mer ingående undersökning, anser att en sådan tolkning är felaktig, som en följd av en felaktig bedömning eller ett ändrat synsätt i fråga om tullklassificering, har tullmyndigheterna rätt att anse att ett av de villkor som fastställts för utfärdande av ett BKB inte längre är uppfyllt och att återkalla sagda BKB för att ändra tullklassificeringen av varorna i fråga.

26 Det skall understrykas att gemenskapslagstiftaren av rättssäkerhetsskäl i artikel 12.6 i tullkodexen föreskrev särskilda regler, som även är tillämpliga på återkallelser som sker i enlighet med artikel 12.5 a iii, och enligt vilka ett BKB under vissa förutsättningar förblir giltigt under en viss period även efter det att det har återkallats.

27 Det är inte nödvändigt, för att besvara tolkningsfrågan i förevarande mål, att uttala sig om frågan huruvida dessa bestämmelser i alla situationer utgör en tillräcklig garanti för rättssäkerheten.

28 Av vad som anförts följer att tolkningsfrågan skall besvaras så att artiklarna 9.1 och 12.5 a iii i tullkodexen skall tolkas så att de för tullmyndigheterna utgör en rättslig grund för att återkalla ett bindande klassificeringsbesked när dessa myndigheter ändrar tolkningen i detta av de rättsliga bestämmelser som är tillämpliga på tullklassificeringen av varorna i fråga.

Rättegångskostnader

29 De kostnader som har förorsakats den nederländska regeringen och kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående den fråga som genom beslut av den 2 april 2002 har ställts av Gerechtshof te Amsterdam — följande dom:

Artiklarna 9.1 och 12.5 a iii i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 82/97 av den 19 december 1996, skall tolkas så att de för tullmyndigheterna utgör en rättslig grund för att återkalla ett bindande klassificeringsbesked när dessa myndigheter ändrar tolkningen i detta av de rättsliga bestämmelser som är tillämpliga på tullklassificeringen av varorna i fråga.

Gulmann Cunha Rodrigues Puissochet

Schintgen Macken

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 22 januari 2004.

R. Grass V. Skouris

Justitiesekreterare Ordförande